

Väikeaiapidaja teekond küllusliku saagini

17 sammu lopsaka peenra ja küllusliku saagini

Õigel ajal tehtud tarkade valikutega saad preemiaks terve taime, hea saagikuse ja puhta keskkonna. Hea saagi eeldus on kvaliteetne seeme, sobilik külviaeg, korralik kasvukoht ning taimede õige hooldus.

Küll annab koduaed Sulle preemia, kui hoiad eemal tast liigse keemia!

Parima tulemuse ja rõõmsama saagi saad nii:

- Kasuta õiged töövõtteid ja korralikke vahendeid.
- Külva vaid sertifitseeritud seemneid, istuta terveid taimi.
- Hoi töövahendid puhtad.
- Tee hooldustööd õigel ajal.
- Kasuta bioloogilisi tõrjevahendeid.

KÕIK ALGAB SEEMNE VÕI ISTIKU VALIKUST

1. Vali liigi- või sordiehtne seeme, mis on sertifitseeritud.
2. E-poest tellides arvesta, et igast riigist tellitud seeme ei pruugi sinuni jõuda. Eelkõige on sellisteks riikideks Euroopa Liidu välised riigid. Euroopa Liidu välistest riikidest tellitud seemnetel ja taimedel peab kaasas olema fütosanitaarsertifikaat, mis tõendab taimede ja taimsete saaduste vastavust sihtriigi nõuetele. Venemaalt köögiviljakultuuride seemneid tuua ega tellida ei tohi. Küll aga võib sealt tuua fütosanitaarsertifikaadiga varustatud lille- ja maitsetaimede seemneid.
3. Eelista haiguskindlaid ja vastupanuvõimelisemaid sorte. Õunapuu, pirnipuu, pihlaka, tuhkpuu, viirpuu, toompihlaka ja ebaküdoonia taimede ostmisel jälgi, et taimega on kaasas taimepass.

PANE SEEME MULDA

4. Vali õige külvimuld, sellest sõltub, kuidas seemned idanevad ja milline on tärganud taimekeste edasine käekäik. Ideaalne külvi- ja kasvusubstraat ei kuiva liiga ruttu läbi, on sobiva happesusega ning selles pole umbrohuseemneid, taimehaiguste tekitajaid ega kahjureid.
5. Külvamisel või istutamisel jälgi taimedele ettenähtud reavahesid ja vahekauguseid.
6. Taimede istutamisel arvesta naabertaimede mõju. Kui kõrvuti kasvavad taimed, mis mõjuvad üksteisele ebasoodsalt, pidurdab see nende arengut. Näiteks kui küüslauk on hea kaaslane maasikapeenas, siis oale väga ei meeldi laukude lähedus.
7. Kasvuhoones kasvata taimi, mis on külma- ja tuulekartlikud (näiteks paprika ja tomat). Avamaal kasvata taimi, mis pole ilma suhtes nõudlikud (näiteks kapsas, kartul, kaalikas).

PANE PEENRAD RÄNDAMA EHK VAHETA PEENRA ASUKOHTA

8. Mitu aastat ühel ja samal kohal sama kultuuri kasvatamine soodustab haiguste ja kahjurite levikut. Vaheta võimalusel iga aasta köögiviljakultuuride asukohta.
9. Raja peenrad võimalikult valgusküllasesse aiaossa. Varjulist osa saad kasutada varjulembeste lilledel või köögiviljade kasvatamiseks.
10. Jälgi soovitatud külviaegu. Näiteks külmal kevadel oota, kuni on läinud piisavalt soojaks. Hilisem külvi kõrgematel temperatuuridel võib sageli olla tulemuslikum.
11. Välti liigset väetiste kasutamist. Mulla analüüsid aitavad kindlaks teha toitainete sisalduse mullas ja vastavalt vajadusele ka väetada. Arvesta ka taimede erinevat toitainevajadust.

TEE PEENRAL VAATLUSI, ET SELGITADA VÄLJA TÕRJEVAJADUS

Kui märkad taimedel ussikesi või putukaid, selgita välja, kellega tegu, millist kahju nad võivad põhjustada ja millised on nende looduslikud peletajad või hävitajad. Vajadusel küsi nõu spetsialistilt.

12. Õpi tundma taimekahjustajaid ja nende piirajaid.
13. Tee peenral vaatlusi ja kui märkad taimehaigusi või -kahjureid, siis hinda tõrjevajadust.

Näpud mulda!

Koduaia kaitsmiseks on miljon skeemi, loe seda juttu siit ja oma võtteid treeni!

Valikud las õiged olla, vaid nii saab taime tänu tulla!

OTSUSTE TEGEMISEL JA SEKKUMISEL PEA SILMAS KÕIKI TEGUREID

Parima tulemuse annab läbimõeldud taimekaitse – see tähendab: enneta, vaatle, sekku, analüüsi. Eelista alati mehaanilist umbrohu- ja kahjuritõrjet, samuti bioloogilisi ja teisi kemikaalivabu taimekaitsevahendusi. Jäta keemiliste taimekaitsevahendite kasutamine viimaseks valikuks.

14. Kemikaalide kasutamisel arvesta ilmastikuga. Ära tee pitsimistöid liiga suure tuule ja kõrge temperatuuriga. Niimoodi väldid soovimatut kõrvalmõju teket.
15. Tolmeldajad on tänuks, kui väldid õitsvate taimede kokkupuudet erinevate kemikaalidega.
16. Kasuta erineva toimeviisiga taimekaitsevahendeid, et vältida resistentsuse kujunemist.
17. Hooaja lõppedes analüüsi tehtud töid. Kas kõik õnnestus või peaks uuel aastal midagi teisiiti tegema?

Vaja ikka perra kaeda, et kahjuritõrje ei kahjustaks aeda!

NB: Mitte kõikide keemiliste taimekaitsevahendite müük ja kasutamine ei ole Eestis lubatud. Ära osta taimekaitsevahendeid tundmatutelt müüjatelt. See on ohtlik, kuna pole teada, mis kemikaalidega on tegemist ja kuidas need mõjutavad Sinu ja taimede tervist ning saagikvaliteeti.

Lopsakas ja terve aed, peenar või ürdipott on iga väikeaiapidaja rõõm. Paku sama rõõmu ka oma taimedele ja keskkonnale ning kasuta keemilisi taimekaitsevahendeid ainult äärmisel vajadusel.

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Põllumajandus- ja Toiduamet
Teaduse 2, Saku, Harjumaa 75501

+372 6051710
pta@pta.agri.ee

Meie esindused on avatud
igas maakonnas.

Võta meiega ühendust
pta.agri.ee